

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. sausio 30 d. Nr. 21RE-
(AG-1056/04-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Morkvėnienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjos T.V. skundą atsakovui Vilniaus rajono savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja T.V. (toliau – pareiškėja) skunde prašo: 1) panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2025 m. lapkričio 17 d. sprendimą Nr. S-27147(4.30 Mr) „Dėl socialinės paramos mokiniams“ (toliau – Sprendimas); 2) įpareigoti Administraciją iš naujo įvertinti pareiškėjos dukters teisę į socialinę paramą mokiniams, atsižvelgiant į faktines šeimos aplinkybes.

Pareiškėja paaiškina, kad 2025 m. spalio 23 d. per Socialinių paslaugų informacinę sistemą (toliau – SPIS) pateikė prašymus gauti socialinę paramą mokiniams (toliau – Prašymai). Pareiškėja prašė jos dukrai V.V. skirti nemokamus pietus bei paramą mokinio reikmėms įsigyti, tačiau atsakovas atmetė jos Prašymus. Atsakovas neatsižvelgė į tai, kad pareiškėjos dukra mokosi dviejose mokymo įstaigose, t. y. profesinėje mokykloje pagal pirminio profesinio mokymo programą ir vakarinėje mokykloje pagal bendrojo ugdymo programą. Mokymasis šiose mokyklose yra būtinas, tam, kad dukra galėtų įgyti išsilavinimą. Minėtos programos nėra pasirinktinės, jos viena kitą papildo.

Nagrinėjamu atveju, atsakovas tinkamai neįvertino šeimos socialinės padėties. Šeimoje yra trys vaikai ir du suaugusieji, vienas iš tėvų šiuo metu yra vaiko priežiūros atostogose. Šeimos pajamos yra ribotos, o patiriamos išlaidos, ypač vaikų poreikiams, yra didelės. Pagal Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnį, socialinė parama gali būti skiriama atsižvelgiant į socialinę riziką, šeimos padėtį ir situaciją, o ne vien tik pagal formalius kriterijus. Pareiškėjos teigimu, minėtos aplinkybės nebuvo tinkamai įvertintos.

Atsakovas Administracija atsiliepime į pareiškėjos skundą jį prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovas paaiškina, kad nagrinėjant pateiktus Prašymus nustatė, jog pareiškėjos dukra mokosi (duomenys neskelbtini) pagal profesinio mokymo programą ir kartu (duomenys neskelbtini) pagal suaugusiųjų vidurinio ugdymo programą, t. y. vienu metu mokosi ir pagal bendrojo ugdymo, ir pagal profesinio mokymo programas. Įvertinęs nurodytas aplinkybes, Administracijos Socialinės gerovės skyrius 2025 m. spalio 28 d. priėmė sprendimą Nr. 734 (toliau – 2025 m. spalio 28 d. sprendimas) neskirti pareiškėjos dukrai socialinės paramos mokiniams – nemokamo maitinimo ir paramos mokinio reikmėms įsigyti. Pareiškėja 2025 m. lapkričio 4 d. el. paštu kreipėsi į Administraciją su paklausimu (toliau – Paklausimas) peržiūrėti 2025 m. spalio 28 d. sprendimą. Administracija Sprendimu informavo pareiškėją, kad pagal Įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir Socialinės

paramos mokiniams teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2025 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T3-205(1.6 E) (toliau – Tvarkos aprašas) 4.2 papunktį, socialinė parama pareiškėjos dukrai nepriklauso.

Įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punktą aiškiai nustato, kad Įstatymas netaikomas mokiniams, kurie mokosi ir pagal bendrojo ugdymo, ir pagal profesinio mokymo programas. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjos dukra vienu metu mokosi pagal abi – bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, todėl Administracija neturėjo teisinio pagrindo skirti jai socialinės paramos mokiniams. Pareiškėjos skunde nurodytos šeimos socialinės ir materialinės aplinkybės nesuteikia teisės gauti paramą, nes Įstatyme nustatytas aiškus paramos netaikymo pagrindas. Pareiškėjos skunde minimos Įstatymo 6 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios socialinės paramos skyrimą pagal pajamas, gali būti taikomos tik tiems asmenims, kuriems pats Įstatymas yra taikomas, todėl nagrinėjamu atveju jos neturi teisinės reikšmės. Pareiškėja skunde nepateikia jokių naujų dokumentų ar duomenų, kurie paneigtų Sprendimo faktinį ar teisinį pagrindą, ar leistų taikyti išimtį, kurios teisės aktai nenumato.

Skundas atmestinas

Byloje nagrinėjamas administracinis ginčas dėl Administracijos Sprendimo teisėtumo.

Remiantis byloje surinkta medžiaga nustatyta, kad 2025 m. spalio 23 d. pareiškėja per SPIS pateikė Prašymus gauti socialinę paramą mokiniams, kuriais prašė jos dukrai skirti nemokamus pietus bei paramą mokinio reikmėms įsigyti.

Įvertinęs pareiškėjos Prašymus, Administracijos Socialinės gerovės skyrius 2025 m. spalio 28 d. sprendimu nusprendė neskirti socialinės paramos mokiniams (nemokamo maitinimo bei paramos mokinio reikmėms įsigyti) pareiškėjos dukrai. Pareiškėja apie priimtą 2025 m. spalio 28 d. sprendimą informuota SPIS priemonėmis.

Pareiškėja 2025 m. lapkričio 4 d. el. paštu kreipėsi į Administraciją su Paklausimu peržiūrėti 2025 m. spalio 28 d. sprendimą. Pareiškėja nurodė, jog jos dukros situacija yra išskirtinė, nes jos dukra dalyvauja vientiso mokymosi programoje, kuri apima bendrojo ugdymo (siekiant gauti brandos atestatą) ir profesinio mokymo dalykus (siekiant įgyti kirpėjo kvalifikaciją). Šis mokymosi būdas atitinka integruotos bendrojo ir profesinio mokymo programos principus, kai mokinys vienu metu siekia įgyti tiek vidurinį išsilavinimą, tiek profesinę kvalifikaciją. Pareiškėja prašė vadovautis Įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi.

Administracijos Socialinės gerovės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjos Paklausimą priėmė Sprendimą. Sprendimu informavo, kad vadovaujantis Įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punktu bei Aprašo 4.2 papunkčiu, socialinė parama pareiškėjos dukrai nepriklauso.

Įstatymo paskirtis nustatyti socialinės paramos mokiniams rūšis, dydžius, teikimo sąlygas, tvarką ir finansavimą (Įstatymo 1 straipsnio 1 dalis). Įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad įstatymas taikomas mokiniams, kurie mokosi bendrojo lavinimo mokyklose, profesinėse mokyklose, ikimokyklinio ugdymo mokyklose ar pas kitą švietimo teikėją (išskyrus laisvąjį mokytoją) pagal bendrojo lavinimo (pradinio, pagrindinio, vidurinio ar specialiojo ugdymo) ar priešmokyklinio ugdymo programas. Įstatymo 1 straipsnio 2 punkte nustatyta, kad Įstatymas netaikomas mokiniams, kurie mokosi ir pagal bendrojo ugdymo, ir pagal profesinio mokymo programas. Šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos socialinės paramos mokiniams rūšys: mokinių nemokamas maitinimas ir parama mokinio reikmenims įsigyti. Įstatymo 9 straipsnyje nurodyta, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija administruoja mokinių nemokamą maitinimą valstybinėse mokyklose, o savivaldybių administracijos – savivaldybių mokyklose ir nevalstybinėse mokyklose, veikiančiose savivaldybių teritorijose. Savivaldybių administracijos administruoja paramą mokinio reikmenims įsigyti.

Įstatymo 11, 12 straipsniuose reglamentuojama socialinės paramos mokiniams skyrimo, teikimo tvarka. Šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtinta, jog socialinė parama mokiniams neskiriama arba jos teikimas nutraukiamas, kai yra nors viena iš šio įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių, 2 punkte nurodyta (ginčui aktuali sąlyga), jog šis įstatymas netaikomas mokiniams, kurie mokosi ir pagal bendrojo ugdymo, ir pagal profesinio mokymo programas.

Iš esmės analogiškas teisinis reglamentavimas įtvirtintas ir Tvarkos apraše.

Tvarkos aprašo 1 punkte nurodyta, jog Tvarkos aprašas reglamentuoja socialinės paramos mokiniams rūšis, mokinių teisę į socialinę paramą, kreipimosi tvarką, paramos teikimą ir organizavimą, finansavimo tvarką, socialinę paramą mokiniams administruojančių ir organizuojančių institucijų pareigas ir teises. Tvarkos aprašo 3 punkte įtvirtinta, jog Tvarkos aprašas taikomas vaikams, gyvenantiems Vilniaus rajono savivaldybėje ir besimokantiems bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, ikimokyklinio ugdymo mokyklose ar pas kitą švietimo teikėją (išskyrus laisvąjį mokytoją) ir nevalstybinėse mokyklose pagal bendrojo ugdymo programas, įregistruotas Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre, ar priešmokyklinio ugdymo programą.

Tvarkos aprašo 32.1 papunktyje nurodyta, kad mokiniams nemokamas maitinimas neskiriamas arba jo teikimas nutraukiamas kai yra nors viena Tvarkos aprašo 4 punkte numatyta aplinkybė. Tvarkos aprašas netaikomas mokiniams, kurie mokosi ir pagal bendrojo ugdymo, ir pagal profesinio mokymo programas (Tvarkos aprašo 4.2 papunktis).

Taigi, aukščiau nurodytas teisinis reglamentavimas nustato aiškius socialinės paramos skyrimo kriterijus, kuriuos privalo atitikti asmuo siekiantis gauti paramą. Savivaldybės administracijai suteikta teisė spręsti ir kiekvienu atveju individualiai įvertinti, ar mokinys atitinka Įstatyme nustatytas sąlygas ir, ar nėra aplinkybių, dėl kurių socialinė parama mokiniams negali būti skiriama. Iš teisinio reglamentavimo nuostatų darytina išvada, kad socialinės parama neskiriama mokiniams, kurie mokosi pagal bendrojo ir pagal profesinio mokymo programas.

Pareiškėja skunde nurodo, jog atsakovas atmetė jos Prašymus, neatsižvelgęs į tai, kad jos dukra mokosi dviejose mokymo įstaigose, t. y. profesinėje mokykloje pagal pirminio profesinio mokymo programą ir vakarinėje mokykloje pagal bendrojo ugdymo programą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjos dukra mokosi (duomenys neskelbtini) pagal pirminio profesinio mokymo programą bei (duomenys neskelbtini) pagal suaugusiųjų vidurinio ugdymo programą, t. y. vienu metu mokosi pagal profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo programas. Taigi, byloje ginčo dėl aplinkybės, kad pareiškėjos dukra mokosi pagal bendrojo ir profesinio mokymo programas, nėra. Atsakovas, nustatęs šią aplinkybę pagal Įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir Tvarkos aprašo 4.2 papunktį, kad minėti teisės aktai netaikomi asmenims, kurie vienu metu mokosi pagal bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, neturėjo teisinio pagrindo skirti socialinę paramą. Teisės aktų nuostatos yra imperatyvios, t. y. nenumato jokių išimčių.

Taigi, remiantis aukščiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, vertintina, jog atsakovas pagrįstai pareiškėjos dukrai neskyrė socialinės paramos.

Pažymėtina, kad pareiškėjos nurodomos aplinkybės dėl bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programų tarpusavio sąsajų nagrinėjamu atveju neturi teisinės reikšmės, nes Įstatyme ir Tvarkos apraše yra labai aiškiai reglamentuota, jog, kai asmuo mokosi pagal bendrojo ugdymo ir pagal profesinio mokymo programas, socialinė parama neskiriama.

Pareiškėja skunde nurodo, jog atsakovas tinkamai neįvertino šeimos socialinės padėties. Šeimoje yra trys vaikai ir du suaugusieji, vienas iš tėvų šiuo metu yra vaiko priežiūros atostogose. Šeimos pajamos yra ribotos, o patiriamos išlaidos, ypač vaikų poreikiams, yra didelės.

Kaip minėta, socialinė parama pagal Įstatymo nuostatas skiriama tik tiems asmenims, kurie atitinka Įstatyme nustatytus kriterijus. Tuo tarpu Įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyta imperatyvi nuostata, kad socialinė parama asmenims neskiriama, kurie vienu metu mokosi ir pagal bendrojo ugdymo, ir pagal profesinio mokymo programas. Šiame kontekste pažymėtina, kad Administracija, vertindama prašymus gauti socialinę paramą mokiniams, privalo vadovautis Įstatyme ir Tvarkos apraše įtvirtintais bei visiems vienodai taikomais kriterijais. Priešingu atveju, atsakovas, skirdamas socialinę paramą pagal pareiškėjos pateiktą Prašymą, pažeistų Įstatymo ir Tvarkos aprašo nuostatas. Atsakovas ginčo atveju neturėjo vertinti pareiškėjos nurodytos socialinės padėties.

Pastebėtina, kad tiek 2025 m. spalio 28 d. sprendime, kuriuo buvo atsakyta tenkinti pareiškėjos Prašymus dėl paramos skyrimo, tiek skundžiamame sprendime, priimtame išnagrinėjus pareiškėjos Paklausimą (peržiūrėti 2025 m. spalio 28 d. sprendimą), atsakovas tinkamai taikė teisės aktų nuostatas, t. y. pagrįstai nurodė, jog, vadovaujantis Įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 2 punktu bei Tvarkos aprašo 4.2 papunkčiu, pareiškėjos dukrai socialinė parama mokiniams nepriklauso.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs būtinybę viešojo administravimo subjektams laikytis įstatymo viršenybės (teisėtumo) principo, nurodydamas, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu (turi remtis įstatymu ir atitikti jo reikalavimus), viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją, pripažįstami neteisėtais (žr., pvz., LVAT 2016 m. liepos 7 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-1391-756/2016). Pagal viešojoje teisėje veikiančiame teisėtumo principą viešojo administravimo subjektai privalo veikti tik pagal įstatymu jiems suteiktus įgaliojimus (*intra vires*), o veikimas viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra pagrindas viešojo administravimo subjekto aktą pripažinti neteisėtu. Viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto teisėtumo klausimas turi būti sprendžiamas taikant įgalinimų ribų kriterijų, o plečiamasis valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas nėra galimas (žr., pvz., LVAT 2017 m. lapkričio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-154-438/2017).

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad Administracijos Sprendimas priimtas tinkamai įvertinus faktines aplinkybes, todėl jį panaikinti pareiškėjos nurodytais motyvais nėra pagrindo. Netenkinus pareiškėjos skundo dėl Sprendimo panaikinimo, atmetinas ir išvestinis skundo reikalavimas įpareigoti Administraciją iš naujo įvertinti pareiškėjos dukters teisę į socialinę paramą mokiniams, atsižvelgiant į faktines šeimos aplinkybes. Pareiškėja dėl kitų išimtinių sunkių finansinių aplinkybių gali kreiptis į Administraciją su atskiru motyvuotu prašymu teisės aktuose nustatyta tvarka.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos T.V. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė